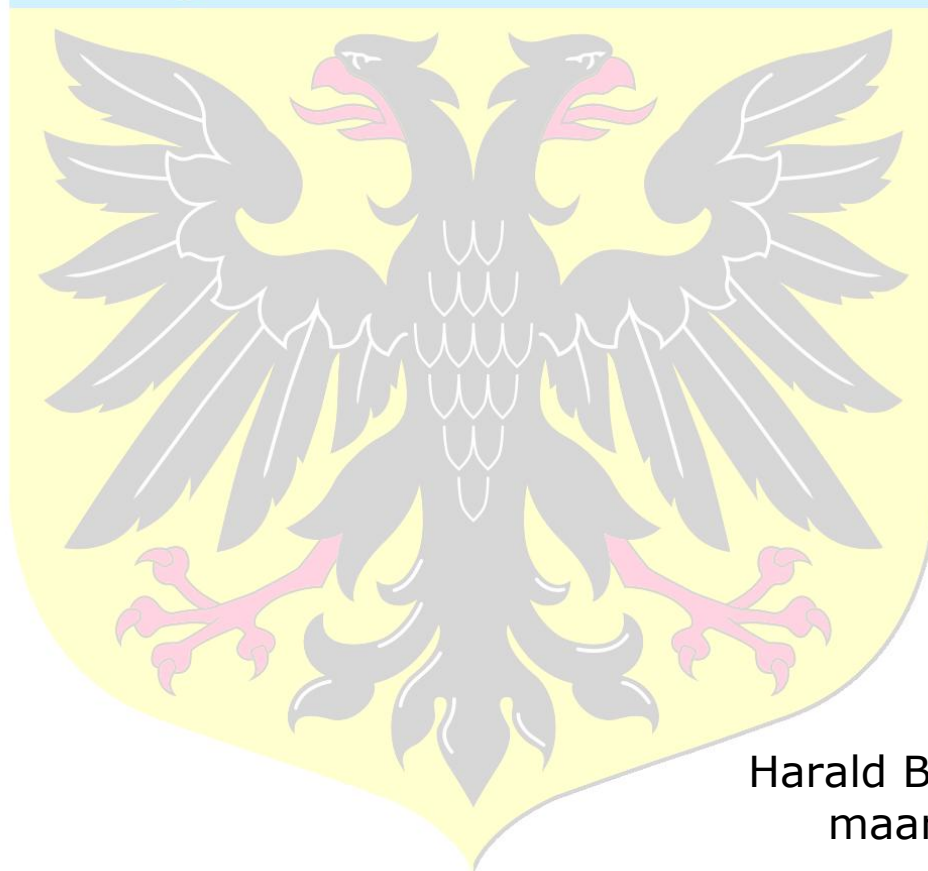

Informatieopdracht

Gemeente

Loppersum

Harald Bouman
maart 2018

Loppersum, 5 april 2018

Beste lezer,

Op basis van verkennende gesprekken op 22 maart 2018 die Loppersum Vooruit organiseerde met PvdA/Groen Links, CDA, CU en VVD in Loppersum de daarvan gemaakte samenvatting, ben ik op 26 maart 2018 gevraagd om de mogelijkheden voor een zo breed mogelijke coalitie in de gemeente Loppersum te verkennen. Deze opdracht heb ik geaccepteerd onder de conditie dat ik deze als onafhankelijke verkenner kan uitvoeren en mij de ruimte geboden wordt een onafhankelijk advies te geven.

Deze notitie is een weerslag van de door mij gevoerde gesprekken cq is een samenvatting van conclusies die ik op basis van verschillende gesprekken heb geformuleerd. Deze gesprekken hebben plaatsgevonden met (afvaardigingen van) de verschillende partijen. Daarnaast heb ik kort met burgemeester Rodenboog gesproken, waarbij deze zich, passend bij zijn onafhankelijke rol, uiteraard terughoudend heeft opgesteld.

Op basis van de relatief korte periode die ik met alle betrokkenen heb opgetrokken, kan ik vaststellen dat de gesprekken die ik heb gevoerd met alle belanghebbenden op een bijzonder plezierige wijze zijn verlopen.

Iedereen is in mijn optiek open en transparant naar mij geweest. Niet alleen over partijpolitieke zaken, maar ook over samenwerking tussen partijen en mensen in de gemeentelijke politiek. Daarvoor wil ik iedereen hartelijk bedanken.

Het is voor mij, maar volgens mij ook voor de Lopster politiek, verheugend om te constateren dat alle partijen de bereidheid hebben om bestuursverantwoordelijkheid te nemen. Daarbij realiseert iedereen zich dat daardoor niet alles wat men als partij wil, ook daadwerkelijk gerealiseerd kan worden. Politiek is immers meer dan standpunten verkondigen, het is ook in samenwerking wegen welke compromissen gesloten kunnen worden om de gemeente beter achter te laten dan dat deze aan het begin van de periode wordt aangetroffen. Partijen in Loppersum realiseren zich welke onbalans er is tussen het feit dat je een grote partij bent, en de realiteit dat het zijn van een grote partij altijd met zich meebrengt dat het grootste deel van de bevolking niet op je heeft gestemd.

Ik heb het als opvallend ervaren dat openheid en transparantie ook wel eens verder gaat dan openheid over onderwerpen. De regionale pers bleek af en toe goed op de hoogte van de omzwervingen van deze verkenner, ondanks de wens van het lijsttrekkersoverleg niet te veel ruchtbaarheid te geven aan deze opdracht. Gezien het feit dat een informatieproces is gericht op het tot stand brengen van een dagelijks bestuur van een publieke organisatie is daar op zich niets mis mee, maar het viel wel op.

Ik wens de partijen in Loppersum toe dat er straks een stabiele coalitie aan het werk kan om de laatste 2 1/2 jaar van het bestaan van deze gemeente vorm te geven en dat het nieuwe college, samen met de gemeenteraad, de gemeente Loppersum naar een herindeling in 2021 met Appingedam en Delfzijl kan leiden.

Met hartelijke groet,

Harald Bouman
informatieur / verkenner tussen 26-3-2018 t/m 5-4-2018

Inleiding

Er is mij naar aanleiding van een lijsttrekkersoverleg gevraagd de mogelijkheden voor een stabiele en brede coalitie in Loppersum te verkennen. De wens om stabiliteit lijkt me evident en de wens in relatie tot de breedte van de coalitie is vooral van belang in verband met de grote opgaven die de gemeente Loppersum kent op het gebied van Wonen, Leefbaarheid, (her)inrichting van de ruimtelijke structuur en verschillende andere zaken.

Momenteel zijn deze elementen door het aardbevingsdossier in een grote stroomversnelling beland, die noopt tot het maken van keuzes.

Daarnaast is er nog een reden om snel te opereren. Immers, de gemeente Loppersum zal per 1-1-2021 gaan herindelen met de gemeenten Appingedam en Delfzijl, waardoor er op basis van huidige inwoneraantallen bij aanvang een gemeente van zo'n 50.000 inwoners zal ontstaan. Dat leidt tot de situatie waarbij in de nabije toekomst ook daar de nodige aandacht aan zal moeten worden gegeven en zaken vanaf enig moment ook in samenspraak met herindelingspartners tot stand moeten worden gebracht.

Proces

Nadat Loppersum Vooruit als grootste partij en één van de winnaars van de verkiezingen op donderdagavond 22 maart 2018 alle partijen voor een gesprek heeft uitgenodigd, heeft het overleg van lijsttrekkers op maandagavond 26 maart 2018 op voorstel van Loppersum Vooruit aan mij gevraagd de mogelijkheden voor een coalitie te verkennen.

Deze opdracht is geaccepteerd onder de conditie dat ik een onafhankelijk advies zal uitbrengen op basis van gesprekken met alle belanghebbenden.

Op woensdag 28 maart is de nieuwe gemeenteraad van Loppersum geïnstalleerd en daarna zijn alle partijen door ondergetekende uitgenodigd voor een nader individueel gesprek. Deze gesprekken hebben grotendeels plaatsgehad op 29 en 30 maart 2018 en ook in de periode daarna zijn er nog contacten tussen ondergetekende en een aantal betrokkenen geweest.

In de gesprekken is teruggekeken naar de gesprekken op 22 maart en zijn daarnaast de mogelijkheden en onmogelijkheden voor een nieuwe coalitie in Loppersum verkend. De volgende stap is in mijn optiek aan een formateur.

De gesprekken hebben nadrukkelijk 2 invalshoeken gekend. Enerzijds is gefocussed op de partij-inhoudelijke verschillen naar aanleiding van de verkiezingsprogramma's. Daarnaast is de component 'vertrouwen en samenwerking' ruimhartig onderwerp van gesprek geweest.

Inhoudelijk

Huidige situatie als basis

Na de gespreksronde tussen Loppersum Vooruit en de andere partijen was al duidelijk dat een nieuw college in Loppersum het fundament, zoals deze door het (inmiddels) demissionaire college van CDA, PvdA, Groen Links en CU is gelegd, als een goede, solide, grondslag kan benutten. Er is een goede basis gelegd, waar de nieuwe raad en een nieuw college goed op kan voortbouwen. Alle partijen zien ook in dat het geen meerwaarde heeft om zaken voor de komende 2 1/2 jaar compleet anders aan te pakken.

Veel overeenstemming op inhoud

Naar aanleiding van de partij-inhoudelijke verkenning is er, mede op basis van bovenstaande constatering, veel overeenstemming over de belangrijkste thema's in Loppersum en de daarbij te kiezen (oplossings)richting. Het grootste verschil van inzicht is te vinden in de benadering van het onderwerp afvalinzameling en beheer van de (openbare) ruimte. Ondanks de verschillen van inzicht op dat thema, heeft dat in de afgelopen periode niet of nauwelijks tot grote politieke geschillen geleid, zijn er geen grote obstakels aangekondigd en zijn alle partijen van mening dat er op dit ogenblik een basis ligt, waar men mee verder kan.

Over het algemeen kan dan ook gesteld worden dat er veelal sprake is van overeenstemming over de dossiers en dat verschillen vooral gevonden kunnen worden in het tempo of de mate waarin zaken verder gebracht moeten worden. Iedere partij heeft wel een eigen focus op één of meer thema's en realiseert zich dat er slechts weinig tijd is om de thema's vorm te geven. Dat leidt tot het besef dat er prioriteiten gesteld kunnen worden en het aantal nieuwe thema's dan wel te realiseren projecten gering moet zijn. Tegelijk is er de wens om daadwerkelijk ook een aantal zaken te willen realiseren in deze relatief korte periode.

Relaties en samenwerking

Tijdens de gesprekken is gebleken dat het onderwerp vertrouwen een grotere uitdaging is. In Loppersum heeft men in de afgelopen jaren een bestuursstijl ontwikkeld waarin veel samen wordt opgepakt. Loppersum Vooruit heeft 3 keer opvolgend een goed verkiezingsresultaat gehaald. Tegelijk heeft men ook een afwijkende bestuurscultuur van de rest van de partijen. In de gesprekken is helder geworden dat dit feitelijk heeft geleid tot een tweedeling in de politieke arena van de gemeente Loppersum. Ondanks dat werd er ook samengewerkt tussen Loppersum Vooruit en andere partijen, waardoor een aantal initiatieven vanuit Loppersum Vooruit zijn gerealiseerd in de afgelopen bestuursperiode. Meerdere partijen hebben aangegeven dat het eigenlijk van belang is dat Loppersum Vooruit haar verkiezingswinst zou kunnen omzetten in bestuurlijke verantwoordelijkheid, maar tot realistische suggesties voor meerderheden heeft dat aan tafel bij de verkenner niet geleid.

Termen als *'voorspelbaarheid'*, *'emotie'* en *'structuur'* zijn regelmatig aan de orde gekomen. Feitelijk kan gesteld worden dat Loppersum Vooruit op zich wel de mogelijkheden voor collegedeelname worden gegund, maar dat andere partijen onvoldoende waarborgen in het kader van bestuurskracht en stijl zien om te constateren dat het een beter alternatief is dan coalities tussen de traditionele partijen.

Hoe nu verder?

Het zou goed zijn om in de komende raadsperiode op een passende wijze aandacht te besteden aan de verschillen van inzicht met betrekking tot de wijze van politiek bedrijven tussen de fractie van Loppersum Vooruit en de andere partijen.

In de verkenning is daarnaast gebleken dat er (vanzelfsprekend) ook tussen de andere partijen (kleine) irritaties leven, die wellicht de moeite waard zijn om eens bespreekbaar te maken. Het zou, zeker gezien aard en omvang van deze zaken, uiteindelijk kunnen leiden tot een versterking van de onderlinge slagkracht en de politiek in Loppersum verder positief kunnen beïnvloeden.

Realistische alternatieven

Loppersum Vooruit heeft aangegeven veel belang te hechten aan invloed in het nieuwe college. Liefst in de vorm van fysieke deelname, maar ook op basis van partijprogrammatische inbreng. In meerdere gesprekken heb ik getracht ruimte te zoeken voor de samenwerking met de grootste partij in Loppersum.

Ik moet constateren dat de bereidheid daartoe er op zich wel is, maar dat (persoonlijke en politieke) ervaringen uit het verleden met zich meebrengen dat er een te wankel basis van vertrouwen is om Loppersum Vooruit actief bij de coalitie te betrekken. Ik heb wel de indruk dat er ruimte is bij anderen om wensen van Loppersum Vooruit te betrekken bij plannen voor de komende jaren. De enige daarbij genoemde optie die wellicht kans van slagen zou hebben zou leiden tot een coalitie-oppositieverhouding van 12 tegen 1. Dat is in mijn optiek geen realistische politieke oplossing en vergt tegelijkertijd dat daarmee een partij tot de oppositie verbannen zou worden, waarmee in theorie en praktijk weinig struikelblokken tot onderhandeling zouden zijn met Loppersum Vooruit.

Advies

Gezien de stand van zaken en op basis van de gesprekken adviseer ik de Lopster Politiek om

- een nieuw college te vormen op basis van de in de vorige periode geformeerde coalitie die in de huidige politieke verhoudingen kan worden aangemerkt als een college **PvdA/Groen Links - CDA - CU**
- tijdens de formatie verder te verkennen of er mogelijkheden zijn om standpunten of wensen van Loppersum Vooruit onderdeel te maken van het nieuwe collegeprogramma. Een inventarisatie daarvan is evt. bij de informateur beschikbaar. Daarmee zou Loppersum Vooruit op onderdelen een gedoogpartner van het nieuwe college kunnen worden
- daarna het collegeprogramma voor bespreking in de raad aan te bieden met de mogelijkheid om door anderen geamendeerd te worden, waardoor feitelijk een raadsprogramma zal ontstaan.

Loppersum, 5 april 2018

Harald Bouman
verkenner / informateur